

Nr 27.

Ankom till Riksdagens kansli den 22 april 1913 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen, dels ock i anledning därav väckta motioner.

Närvarande: herrar Widén, Lindhagen, af Ekenstam, Söderbergh, Trana, Alexander-son, greve Lagerbjelke, von Baumgarten, Johansson i Valared, greve Spens, Jansson i Edsbäcken*, Olsson i See, Holmdahl, Olofsson i Åvik*, Johansson i Mellbyn och Borg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Genom en den 28 mars 1913 dagtecknad proposition, nr 158, vilken av båda kamrarna hänvisats till lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående ändrad lydelse av 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen.

Härigenom förordnas, att 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

22 §.

Tvingar någon utan laga rätt, eller med missbruk av sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta, straffes högst

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 9 saml. 26 häft. (Nr 27.)

med straffarbete i två år, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är.

Försöker man, utan laga rätt, eller med missbruk av sin rätt, genom våld eller sådant hot, som i 23 § i detta kapitel sägs, tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbetet eller att övertaga erbjudet arbete, straffes med böter eller fängelse, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är.

24 §.

Brott, som i 22 § sagt är, må ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsäganden angiver det till åtal eller ock brottet medfört fara för allmän säkerhet eller ordning. Brott, som i 23 § sägs, må ej åtalas av annan än målsägande.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft två i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen motionerna inom Andra kammaren nr 299 av herr *Zetterstrand* och nr 302, av herrar *Lindqvist* i Stockholm, *Branting*, *Thorsson*, *Persson* i Malmö, *Christernson*, *Palmstierna*, *Larsson* i Västerås, *Rydén* och *Eriksson* i Grängesberg.

Herr Zetter-
strands
motion.

Herr Zetterstrands motion är av följande lydelse:

»I proposition nr 158 har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga förslag till lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen. Erfarenheterna från fjolårets riksdag torde emellertid giva vid handen, att kamrarna svårigen kunna ena sig om en lösning av frågan i full anslutning till det kungl. förslaget.

Däremot torde man i samhällsfridens intresse kunna hysa den förhoppning, att genom ömsesidigt tillmötesgående en lagändring skulle kunna åvägabringas i enlighet med det av herr Berger under fjolårets debatt i Första kammaren gjorda yrkande, vilket innebär en sänkning av straffmaximum för det i 22 § 2 mom. omförmälda försöksbrottet samt förebyggande därigenom av en del överilade häktningsåtgärder; och som genom antagande av detta yrkande de mest överlagade olägenheterna av de nu gällande lagbestämmelserna utan våda för samhället skulle kunna undanröjas, får jag härmed hemställa, att Riksdagen under förklaring att Kungl. Maj:ts proposition ej kan i oförändrat skick antagas måtte besluta, att 15 kap. 22 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse

22 §.

Tvingar någon — — — — — belagd är. Försöker man, på sätt nu är sagt, tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbetet eller att övertaga erbjudet arbete, straffes med böter eller fängelse, i de fall, där gärningen ej med svårare straff belagd är.»

Herr Lindqvists med fleres motion lyder sålunda:

»Då vi nu åter framföra vårt gamla rättfärdighetskrav om Åkarpslagens avskaffande, synes detta kunna ske utan någon längre uttömmande motivering, emedan vi inför Riksdagen upprepade gånger såväl i motioner som i anföranden i riksdagsdebatterna framfört hela raden av härande skäl för detta vårt yrkande. Alla dessa skäl kvarstå orubbade och Åkarpslagens verkningar äro allt fortfarande desamma som förut från vår sida framhållits.

*Herr Lind-
qvists m. fl.
motion.*

Ett upprepande av dessa skäl och synpunkter vore endast att onödigtvis belasta riksdagens tryck, varför vi härmed endast vilja åberopa samt inför utskott och Riksdag vidhålla samt ytterligare understryka vad vi förut anfört till stöd för kravet på Åkarpslagens avskaffande.

Vi anse oss dock härvid böra erinra om att Andra kammaren för lidet år för första gången biträdde det av oss framförda yrkandet, i det kammaren då beslöt med 138 röster mot 50, att strafflagens 22 och 24 §§ skulle återställas till den lydelse de haft före de vidtagna lagändringarna av åren 1893, 1897 och 1899.

Härtill genmäles säkerligen, att detta Andra kammarens beslut endast var en demonstration mot Första kammarens vidblivna fullständigt oresonliga ståndpunkt, då högern i den kammaren åter hade tillbakavisat alla framförda förslag till förändring av Åkarpslagen. Vi tillåta oss dock hålla före, att det må vara Andra kammarens plikt och skyldighet att nu vidbliva den en gång intagna rättvisa ståndpunkten i denna fråga, då beslutet otvivelaktigt står i full samklang med flertalet väljares önskan, som utgöra underlaget för denna folkvalda kammare.

Ett fullständigt utplånande av denna skamfläck ur den svenska strafflagen skall lända den folkvalda delen av representationen till heder, och till detta resultat måste vi förr eller senare nå fram trots Första kammar-högerns kända envisa motstånd. Skulle detta ej lyckas måste all tro på rättvisans seger fördunklas, men historien förtäljer oss ju dock en annan ordning i utvecklingen.

Emellertid har Kungl. Maj:t i proposition till årets Riksdag förelagt samma förslag som förra året. Det är den liberalhumana linien, som vi tilläto oss beteckna detta förslag i vår motion vid fjolårets riksdag, vilket innefattar kravet på Akarpslagens humanisering, så långt den politiska maktställningen för närvarande medgiver. Detta innebär ju dock i själva verket ett bibehållande av en lagbestämmelse, som på sin tid av den nuvarande statsministern inför riksdagen betecknats såsom en undantags- och en klasslagstiftning.

Märkligt är även det yttrande av justitieministern, som är återgivet i årets proposition, där han anför följande:

»Nu liksom förut är jag av den mening, att det riktigaste och bästa vore, om man kunde taga steget fullt ut och i anslutning till det upprepade gånger framställda yrkande, som vid förra riksdagen bifölls av Andra kammaren, bringa 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen tillbaka till det innehåll de hade före lagarna av åren 1893, 1897 och 1899. Men då jag allt fortfarande är övertygad om att ingen som hälst möjlighet finnes att nu ena Riksdagens kamrar om ett dylikt beslut, skulle jag anse oriktigt att för strävandet efter nämnda mål skjuta undan tanken på att snarast möjligt tillgodose behovet av sådana förändringar i nuvarande bestämmelser, att de svåraste olägenheterna av dessas tillämpning undanröjas.»

Klart är sålunda konstaterat att regeringen är för Akarpslagens fullständiga avskaffande, men att man av opportunitetsskäl ej framför detta yrkande. Det är sålunda förstakammarhögern som bestämmer och dikterar lagarnas innehåll, det är denna reaktionära grupp av medborgare som i rent egoistiskt intresse kräver ett fortbestånd av denna orättvisa i den svenska strafflagen, i kraft av vilken hundratals oförvitliga medborgare trakasseras och utstå hårda lidanden, och för detta högerns krav böjer sig regeringen samt fordrar vänsterns underkastelse. Oss synes dock som ett klart och bestämt uppträdande i överensstämmelse med den åskådning man hyser vore det riktigaste, vilket också otvivelaktigt skulle leda till ett gynnsamt resultat.

Om Kungl. Maj:ts nu föreliggande från fjolåret upprepade förslag, vilja vi nu liksom i vår motion av förra året framhålla, att vissa av de föreslagna förändringarna lämna en viss trygghet mot allt för grova missbruk av Akarpslagen, men klasslagen kommer dock att finnas kvar och lämnar i utsikt fortsatta trakasserier i stor utsträckning. Om den närmare innebörden i viss del av den nu föreslagna lagändringen tillåta vi oss att ur vår motion vid förra riksdagen andraga följande:

»Om vi sålunda kunna giva ett visst erkännande åt den föreslagna inskränkningen i strafflatituden med därav följande verkningar på häkt-

ningsrätten, så kunna vi ingalunda finna den i propositionen föreslagna anordningen rörande åtalsrätten vara i något avseende tillfredsställande. Genom att ändra åklagarens rätt att ingripa i de fall, där det ifrågavarande brottet medför »fara för allmän säkerhet eller ordning», skulle visserligen åstadkommas en förändring i lagtextens form, men vid tillämpningen av åtalsrätten kan dock befaras, att åklagaren ofta anser, att fara för allmän säkerhet och ordning föreligger, som berättigar till åtal. Stötesstenen för en riktig uppfattning av själva lagbudets innehåll, nämligen det obestämda uti själva arten av det hot, som konstituerar brottet, har i förslaget blifvit undanröjd, men i stället öppnas här nya vanskligheter, vilka icke kunna överskådas och som bringa lagens tillämpare i nya, kanske större tvivelsmål och svårigheter.

Visserligen kan det ju framhållas, att även om åklagarmakten och domstolarna skulle misstaga sig om stadgandets rätta innebörd, så finnes det överordnade myndigheter, som kunna rätta misstaget. Men å andra sidan komma dessa rättelser i allmänhet för sent för det praktiska livets behov, och dessutom böra lagar skrivas så, att de icke kunna presumeras grundläggga missuppfattningar.

Emellertid, för frågans avgörande är det naturligtvis av nöden, att man närmare utreder innebörden av stadgandet. Vad innebär då fara för allmän säkerhet eller ordning? Ett generellt svar på den frågan torde icke kunna givas, utan måste det bero på en vars uppfattning, huruvida den allmänna säkerheten eller ordningen äventyras genom en viss handling. Man torde kunna säga, att uti ovannämnda begrepp inrymmas *alla* brott, enär grunden för statens straffande verksamhet just är värnandet av den allmänna säkerheten eller ordningen. Den, som stjälar, mördar, anlägger mordbrand, förfalskar, gör sig skyldig till bedrägeri, mened och andra dylika brott, straffas ju icke endast därför att han begått ett brott mot viss person — ty då skulle all allmän åtalsrätt bortfalla — utan just därför att han förgripit sig på samhällsordningen och satt rättssäkerheten i fara. Naturligtvis kan man även begränsa begreppet sålunda, att därmed avses sådana brott med här ifrågavarande syfte, vilka i ett visst ögonblick äventyra den yttre ordningen och påkalla ordningsmaktens omedelbara ingripande. Men då äger otvivelaktigt allmänna åklagaren *på andra grunder* rätt att ingripa, och förbrytelsen torde falla under långt strängare lagrum, uppror, upplopp eller dylika allmänfarliga brott.»

Vi kunna alltså ingalunda finna att den av Kung.l Maj:t föreslagna lagändringen, lika litet som andra vid föregående riksdagar framförda förslag till ändringar av detta lagrum, tillfredsställer den samhällsklass' krav, som vi företräda, nej, denna samhällsklass' oftergivliga och fullt rättvisa

krav, är fortfarande som tillförne, Åkarpslagens fullständiga utplånande ur den svenska strafflagen.

I anslutning till denna åskådning vilja vi nu liksom förra året framhålla, att år 1899 blivit ett år i den svenska arbetarrörelsens historia, som aldrig kan glömmas, ty då lagfästes en stor medveten orätt mot den svenska arbetarklassen, en orätt, som sedan i snart 15 år hänsynslöst utnyttjats i en annan samhällsklass' själviska intressen. 1899 års undantagslag och klasslag har utsatt alltför mycket lidande över den svenska arbetarklassen, har alltför mycket rubbat dess förtroende för rättsskipning och myndigheter. Detta lidande kan icke försonas, förtroendet till rättsskipning och myndigheter kan icke återvinnas med mindre, än att undantagslagen med kraftig hand och till sista bokstaven utplånas ur vår strafflag. Icke någon förändring, tillägg, utvidgning eller partiell förbättring kan bli full rättvisa, och utan full och oavkortad rättvisa kan icke den svenska arbetarklassen i denna brännade fråga bli tillfredsställd.

Med hänvisning sålunda till all den utredning, som i våra föregående motioner lämnats, och som å ena sidan visat, att ifrågavarande undantagslagstiftning *icke fyller något samhälleligt behov*, å andra sidan uttömmande behandlat och klarlagt *lagens vådor för såväl medborgarne själva som för statens dömande myndigheter och ordningsmakt*, allt synpunkter, som med klarhet och skärpa framhållits i dessa våra motioner angående ändrad lydelse av 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen, få vi hemställa, att Riksdagen ville för sin del besluta att återställa 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen till den lydelse, dessa §§ hade före lagändringarna av åren 1893, 1897 och 1899.»

Beträffande innebörden i och de närmare skälen för Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hänvisa till den kungl. propositionen och det därvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet.

*Utskottets
yttrande.*

Enahande förslag som det nu förevarande var förelagt även för 1912 års riksdag. I det utlåtande, som lagutskottet då avgav, lämnade utskottet, med ledning av chefens för justitiedepartementet yttrande till statsrådsprotokollet, en redogörelse för det ifrågavarande lagrummets förhistoria, vilken var av följande lydelse:

»15 kap. 22 § strafflagen hade ursprungligen följande lydelse:

'Tvingar någon, utan laga rätt eller med missbruk av sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta, straffes

högst med straffarbete i två år, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är'.

Redan med denna lydelse innefattade denna paragraf straff för den, som tvingat annan att deltaga i arbetsinställelse. Enligt 24 § i samma kapitel, sådant sistnämnda lagrum ursprungligen lydde, skulle dock brott, som omnämndes i 22 §, ej få åtalas av allmän åklagare, därest detsamma ej av målsäganden angivits till åtal. Från den i sistnämnda paragraf sålunda stadgade princip gjordes emellertid sedermera undantag dels genom lagen den 9 juni 1893, varigenom 24 § ändrades därhän att brott, som i 22 § omförmäldes, föll under offentligt åtal, därest genom brottet någon tvingats att deltaga i arbetsinställelse eller hindrats att återgå till arbete, och dels genom lag den 28 maj 1897, varigenom lagrummet erhöll sådan lydelse, att allmän åklagare blef berättigad att å tjänstens vägnar åtala brott enligt 22 § även i det fall, att genom brottet någon hindrats att övertaga erbjudet arbete. Någon ändring av 22 § hade dittills icke ägt rum. I en vid 1899 års riksdag inom andra kammaren väckt motion hemställdes emellertid, att till sistnämnda paragraf skulle fogas ett nytt moment av följande lydelse: 'Lag samma vare, där man, på sätt nu är sagt, försöker tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbete eller att övertaga erbjudet arbete.' I sammanhang därmed föreslogs att 24 § skulle, såvitt den hänförde sig till 22 §, erhålla följande ändrade lydelse: 'Brott, som i 22 § 1 mom. sagt är, må ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsäganden angiver det till åtal eller ock genom brottet någon tvingats att deltaga i arbetsinställelse eller hindrats att återgå till arbetet eller att övertaga erbjudet arbete.' På hemställan av lagutskottet bifölls denna motion av Riksdagens båda kamrar, varefter i enlighet med det sålunda av Riksdagen antagna lagförslaget den 10 juli 1899 lag i ämnet utfärdades.

Med den lydelse förevarande lagrum genom nyssnämnda lag erhållit är sålunda, under det förut det brott, som i 22 § avses, straffats allenast såsom fullbordat, även försök till tvång belagt med straff, dock endast i de fall att försöket ägt sammanhang med arbetsinställelse. Dylikt försök har därjämte belagts med samma straff, som fullbordat brott eller högst straffarbete i två år. Därigenom att vidare tillämpligheten av 24 § inskränkts till 22 § 1 mom. skall i fråga om det i andra momentet avhandlade försöksbrottet gälla bestämmelsen i 19 § 2 mom. av förordningen om strafflagens införande, att under allmänt åtal höra alla brott, som ej i lag äro uttryckligen undantagna.

Redan vid tillkomsten av de lagbestämmelser, för vilka ovan redogjorts, påvisades åtskilliga bristfälligheter i desamma. Särskilt röntes det

vid 1899 års riksdag framlagda förslaget starkt motstånd. I Andra kammaren avgåvos för detsamma endast 108 röster, under det att 93 röster avgåvos för avslag. Då sedermera högsta domstolens yttrande över förslaget inhämtades, förenade sig fem justitieråd i hemställan, att detsamma icke måtte stadfästas, och övriga två justitieråd avstyrkte, att förslaget i dess då föreliggande form bleve gillat. Sedermera hava inom Riksdagen vid upprepade tillfällen yrkanden framställts om upphävande eller ändring i de ifrågavarande bestämmelserna. Vid 1904 års riksdag väcktes inom Andra kammaren motion med yrkande, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att 22 och 24 §§ i 15 kap. strafflagen skulle åter erhålla samma lydelse, som de hade före sanktionerandet av den nya lydelsen den 10 juli 1899. Denna motion förnyades vid 1908, 1910 och 1911 årens Riksdagar. Vid sistnämnda Riksdag framställdes därjämte dels i en i ämnet väckt motion, dels ock vid de sålunda framställda motionernas behandling inom Riksdagen åtskilliga förslag i syfte att bringa de genom 1899 års lag införda stadgandena i närmare överensstämmelse med de i strafflagen i övrigt gällande principer. Samtliga motioner om upphävande av bestämmelserna i 1899 års lag blevo på lagutskottets hemställan av båda kamrarna avslagna, varemot, med anledning av de vid 1911 års Riksdag väckta ändringsförslagen, Andra kammaren för sin del antog ett förslag till ändringar i de förevarande paragraferna av innebörd, att det straffbara försöket skulle komma att motsvara hela det fullbordade brottet, straffet för försök sänkas och åtalsrätten begränsas.»

Med anledning av den vid 1912 års Riksdag framlagda propositionen väcktes motioner dels av herr Thyrén med yrkande av den innebörd, att tillämpningen av försöksbestämmelsen i 22 § 2 mom. skulle utsträckas till hela det område för fullbordat brott, som 1 mom. i samma paragraf omfattar, och straffsatsen bestämmas till böter eller fängelse, dels ock av herr Lindqvist och hans ovannämnda medmotionärer med enahanda yrkande som i ovanintagna motion.

Med avstyrkande av båda de väckta motionerna, tillstyrkte lagutskottet bifall till Kungl. Maj:ts förslag. I Första kammaren avslogs emellertid detta förslag med 73 röster mot 71 som avgåvos för ett under överläggningen i kammaren framställt, i herr Zetterstrands ovanintagna motion upptaget yrkande, att straffet för brott enligt 22 § 2 mom. skulle ned sättas från straffarbete i två år till fängelse. Andra kammaren åter biföll det i herr Lindqvists med fleres motion framställda yrkandet.

I sitt med anledning av propositionen och nyssnämnda motioner avgivna utlåtande anförde 1912 års lagutskott bland annat, att de olägen-

heter, som vidlådde de nuvarande lagbestämmelserna, enligt utskottets mening voro av så allvarlig art, att en ändring av desamma icke längre borde undanskjutas. I fråga om sättet för ändringens åstadkommande ansåge utskottet för sin del, att det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till ändring i 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen, borde vara ägnat att undanröja de väsentligaste av de brister, som vidlådde nu gällande lag. Vad anginge det av herrar Lindqvist m. fl. framställda yrkandet, att Riksdagen måtte besluta, att de ifrågavarande lagrummen skulle återställas till den lydelse de hade före 1893 års lagändring, funne utskottet att, även om såväl teoretiska som praktiska skäl kunde tala för en sådan åtgärd, åtminstone så tillvida, att lagrummen återfinge den lydelse de hade före lagändringen den 10 juli 1899, det likväl av skäl, som av departementschefen framhållits, vore lämpligt att stanna vid en sådan förändring, som av Kungl. Maj:t föreslagits.

Vad 1912 års lagutskott anfört finner utskottet fortfarande äga giltighet. Utskottet ansluter sig alltså i fråga om Kungl. Maj:ts förslag till ovanintagna uttalande och har beträffande herr Lindqvists med fleres motion lika litet nu som föregående år ansett sig kunna tillstyrka bifall till densamma. Vad åter angår det i herr Zetterstrands motion framställda förslaget har utskottet funnit skäl icke nu föreligga att stanna vid det mera ofullständiga avhjälpande av bristerna i den förevarande lagstiftningen, som detta förslag innebär i jämförelse med Kungl. Maj:ts.

På grund härav och under återopande i övrigt av de av departementschefen vid ärendets föredragning i statsrådet anförda skäl har utskottet ansett Kungl. Maj:ts proposition böra av Riksdagen bifallas och hemställer alltså,

att Riksdagen måtte med avslag å herrar Lindqvists med fleres samt herr Zetterstrands ovan omförmälda motioner godkänna Kungl. Maj:ts genom ifrågavarande proposition framlagda förslag.

Stockholm den 22 april 1913.

På lagutskottets vägnar:

JOHAN WIDÉN.

Reservationer:

dels av herrar *af Ekenstam, Trana, greve Lagerbjelke, von Baumgarten, Johansson* i Valared, greve *Spens* och *Johansson* i Mellbyn, som yrkat

att Riksdagen måtte avslå såväl Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition som ock de i ämnet väckta motionerna.

dels av herr *Holmdahl*, som hemställt,

att Riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition, samt herr *Lindqvists* m. fl. motion måtte i anledning av herr *Zetterstrands* motion för sin del besluta, att 15 kap. 22 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

22 §.

Tvingar någon, utan laga rätt, eller med missbruk av sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta, straffes högst med straffarbete i två år, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är.

Försöker man, på sätt nu är sagt, tvinga någon till deltagande i arbetsinställelse eller hindra någon att återgå till arbetet eller att övertaga erbjudet arbete, straffes med böter eller fängelse, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskilt belagd är.

dels ock av herrar *Lindhagen* och *Borg*, som anför:

»Utskottet medgiver, att både teoretiska och praktiska skäl tala väsentligen för en sådan åtgärd, som föreslagits i den av herr *Lindqvist*

m. fl. väckta motionen. Det synes oss med en sådan utgångspunkt vara riktigast att stödja detta förslag.

Här gäller det nämligen att avskaffa en *klasslag*, som i arbetareklassens stora strid för bättre livsvillkor dess motparter själva instiftat för att skaffa sig ett ytterligare vapen till de många, som besittningen av ekonomisk, politisk och administrativ makt förlänar.

Man har härvid sökt i själva verket göra gällande, att strejkande arbetare ej borde tillåtas ens på något sätt komma till tals med sina kamrater, vilkas solidaritet med de kämpande vore en betingelse ofta nog för utgången. Ifrågavarande lagstiftning har till sitt syfte och till sina verkningar varit ett sannskyldigt uttryck för ett sådant åskådningssätt. Den kungl. propositionen förra året betecknade med rätta dessa strävanden såsom ohemula. »Att de strejkande äro berättigade att genom fredlig övertalning eller överhuvud genom rättsenliga medel påverka dem, som trätt eller ämna träda i deras ställe, synes», säges det, »numera överallt vara erkänt». Det är då så mycket påtagligare att den ursprungliga lydelsen av 15 kap. 22 § strafflagen, som generellt bestraffar lagstridigt våld och hot, varifrån det må komma, är en tillräcklig straffbestämmelse och tillika en oväldig straffbestämmelse, som ej genom undantagsbestämmelser riktar sin udd mot arbetarklassen och ytterligare blottställer den i en rättvis strid mot övermakten. Varje steg, som lagstiftningen tagit i sistnämnda illegitima syfte, bör därför nu vid närmare eftersinnande återtagas samt lagrummets lydelse återställas i sitt ursprungliga opartiska skick.

Under återopande i övrigt av den utförliga motiveringen i motionen hemställa vi,

att Riksdagen med anledning av herr Lindqvists m. fl:s motion ville för sin del besluta att återställa 15 kap. 22 och 24 §§ strafflagen till den lydelse dessa lagrum hade före 1893 års lagändring och således giva denna följande avfattning:

22 §. Tvingar någon, utan laga rätt, eller med missbruk af sin rätt, genom våld eller hot, annan att något göra, tåla eller underlåta; straffes högst med straffarbete i två år, i de fall, där gärningen ej med svårare straff särskildt belagd är.

24 §. Brott, som i 22 § sagdt är, må ej åtalas af allmän åklagare, där ej målsägande det till sådant åtal angifver; ej heller må brott, som i 23 § sägs, åtalas af annan, än målsägande.

Särskilt yttrande

av herr *Alexanderson*:

»Den av departementschefen i yttrande till statsrådsprotokollet uttalade mening, att den rationellaste lösningen av föreliggande lagstiftningsproblem vore den s. k. Åkarpslagens fullständiga upphävande, delar jag, men har tillstyrkt antagande av det kungl. förslaget såsom innefattande ett enligt min tanke väl avvägt försök till utjämnande av de meningsmotsatser, som inom Riksdagen förefinnas och vilka förra året togo sig uttryck i de båda kamrarnas utpräglat motsatta beslut.

Det oaktat ansåg jag mig, med hänsyn till det frågans läge, som framträdde under utskottets överläggning, böra biträda en under överläggningen yttrad mening, att utskottet skulle bäst gagna sin uppgift, om genom ömsesidig eftergift å intagna ståndpunkter, utskottets samtliga medlemmar eller åtminstone dess stora flertal kunde enas i en hemställan om antagande av herr Zetterstrands motion. Då emellertid detta uppslag förföll till följe därav, att de utskottsmedlemmar från första kammaren, som yrkat avslag å såväl den kungl. propositionen som motionen, funno sig förhindrade att frångå sitt yrkande, har jag, under beklagande av nämnda förhållande, biträtt utskottsmajoritetens hemställan om bifall till propositionen.